Пешқадамлар

17:22 / 28.01.2018 4759

”ва пешқадамлар, пешқадамлар –“

Учинчи тоифа пешқадамлар тоифаси бўлиб, бу дунёда иймонга киришда ва Аллоҳ таолонинг ибодати ва тоатида бошқалардан кўра пешқадам бўлганлардир. Улар тавбада ва яхшилик ишларида пешқадамлик қилганлардир.

Энди ўша пешқадамларнинг васфлари келади:

Улар муқаррабдирлар –

Яъни Аллоҳ таоло ҳузурида юқори мартабага эга бўлган, У Зотга муқарраб – энг яқин бўлган кишилардир.

неъматланиш жаннатларидадирлар.

Улар жаннати наъимда, яъни неъматлари кўп жаннатда бўладилар.

Аввалгилардан кўпчилик…

Ўша пешқадамлар, жаннатда Аллоҳ таолога яқинлаштирилганлар ичида аввал ўтган мусулмонлар авлодининг вакиллари кўпчиликни ташкил қилади.

ва охиргилардан озчилик…

Яъни пешқадамлик даражасига, Аллоҳ таолонинг рўбарўсида туришдек мақомга кейинги авлодлардан озчилик сазовор бўлар экан.

Энди пешқадамларга тайёрлаб қўйилган жаннат неъматлари ҳақида сўз кетади.

тўқима сўрилардалар.

Ўша пешқадам тоифадан бўлганлар жаннатда тилладан дур ва ёқутлар аралаштириб тўқилган сўриларда бўлурлар.

Уларнинг устида ёнбошлаган, юзма-юз ҳолдалар.

Яъни пешқадамлар жаннатда дуру ёқутлардан аралаштириб тўқилган сўриларда бир-бирларига қараб, ёнбошлаб-ястаниб, роҳатланишар экан. Оятда сўрилар «тўқима» дебгина сифатланган бўлса ҳам, ривоятларда уларнинг тилла, дур ва ёқутларнинг аралашмасидан ясалгани айтилади. Бир-бирларига қараб туришлари ҳам юқори даражадаги одоб-ахлоқ ва роҳатдир.

Атрофларида мангу ёш йигитлар айланиб юрурлар...

оқар чашма майи тўлатилган қадаҳлар, кўзалар ва косалар билан.

Мангу ёш йигитларнинг хизматда бўлишлари ҳам роҳат устига роҳатдир. Жаннат аҳли юқоридаги оятларда васф қилинганидек ҳолда бўлганларида уларга мангу ёш, ҳеч қаримайдиган йигитлар хизматда бўлар экан. Ўша йигитларнинг вазифаси жаннатийларга оқар чашма майи тўлатилган қадаҳлар, кўзалар ва косаларда жаннат шароби тутиш экан.

Одатда, бу дунёда май ичган кимсалар маст бўлиб, ноқулай ҳолатларга тушадилар, бошлари оғриб, кўнгиллари айнийди ва ҳоказо бошқа ҳолатлар содир бўлади. Жаннатдаги май ичилганда эса мазкур ҳолатлар рўй бермайди. Буни қуйидаги оятдан биламиз.

Ундан бош оғриғи ҳам, маст ҳам бўлмаслар.

Жаннатийлар у шаробдан таъсирланиб, бошлари ҳам оғримайди, маст бўлиб, довдирамайдилар ҳам.

Мазкур мангу ёш йигитлар жаннатийлар атрофида

Ва хоҳлаган меваларини олиб…

иштаҳалари тусаган қуш гўштини олиб (айланиб юрарлар).

Жаннатнинг олий мартабаларига сазовор бўлган пешқадамларга хизмат қилувчи йигитлар уларнинг атрофларида нафақат шароб, балки улар ихтиёр қиладиган меваларни ва иштаҳалари тусаган қуш гўштларини ҳам олиб, айланиб юрар эканлар. Пешқадам жаннатийлар улардан хоҳлаганларини олиб, тановул қилар эканлар.

Мазкур нарсалар бу дунёда ҳам роҳат-фароғат далолати ҳисобланади. Зеро, жаннат неъматлари бу дунёникидан тубдан фарқ қилади.

Жаннатдаги пешқадамларга бериладиган неъматлар зикри давом этади:

Яна шаҳлокўз ҳурлар бор…

мисоли яширилган дур каби.

Ҳурларнинг «яширилган дур каби» деб сифатланиши дурнинг энг яхшиси садафдан янги чиққани, ҳали ҳеч кимнинг қўли тегмагани бўлгани учун экан.

Пешқадамларнинг бунчалик олий мақомларга, улуғ неъматларга эришишларининг сабаби кейинги оятда айтилади.

Қилиб юрган амаллари мукофотидир.

Пешқадам жаннатийларга берилган мазкур неъматлар ва олий мақомлар уларнинг аввалги ҳаётларида – синов даврида қилган солиҳ амалларининг мукофотидир.

Улар унда беҳуда, гуноҳ(сўз)ларни эшитмаслар.

Пешқадам жаннатийлар ҳамма томондан олий мақомда бўладилар. Уларнинг нафақат еган-ичгани ёки ўтирган-тургани, аҳли-аёли ва кўрган-билгани роҳат бўлади, балки эшитадиган нарсалари ҳам роҳатбахш нарсадан ўзга бўлмайди. Улар жаннатда ёлғон, гуноҳ, беҳуда ва умуман, кишининг роҳатини бузадиган сўзларни мутлақо эшитмайдилар.

«Салом! Салом!» деган сўз мустасно.

Яъни уларга ҳамма тарафларидан фақат «Салом» сўзигина эшитилади.

Бир-бирларига салом берадилар, фаришталар ҳам уларга салом берадилар. Аллоҳнинг саломи ҳам етказиб турилади.

Шу билан улкан саодат эгалари, пешқадам жаннатийларнинг жаннатдаги нозу неъматга кўмилган олий мартабали ҳолатларининг баёни тугади.

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф

(Тафсири ҳилол китобидан)